

ВЕЛИКДЕНСКИ НАРОДНИ ОБИЧАИ

Вторият ден на Великден се казва „Размътаният или Разтуреният понеделник“.

В с. Шипка, Казанлъшка околия, има обичай — размътване яйцата. Тогава момците и момите излизат на поляната и се раздѣлят на две групи. Момците търкалят червени яйца към момите, момите ги поемат, но ги връщат пак на момците. Това се прави за плодородие и да не пада градушка.

В сръда, която се нарича свѣтла или Праздна сръда, в Бургаско се вършат нѣкои много стари митически обичаи. Нарича се Мара и лишанка. Тоя обичай е: три млади булки, женени през зимата, вземат по един чехъл червен и жълт, и ги върват един в друг, но така, щото червеният да дойде отгоре, а жълтият отдолу и от това правят като образ — кукла. Тази кукла накичват с бѣло було, сребърни накити и др. работи, с които се кичи главата на булката. На тая изкуствена булчина глава обличат мжжка риза и такава фигура се нарича Мара-и-Лишанка.

Избират мома, която се момѣ, т. е. която е играла на Лазаровден и се е кумичкала. Тя носи тая кукла Мара-и-Лишанка, и тръгват през селото на едно отредено мѣсто дето момите се раздѣлят на две вериги, заловени за ръце, наредени една зад друга, в вид на полумесец. Момата, която носи главата Мара-и-Лишанка, води вътрешната верига; тя взема главата с дѣсната си ръка, застава срещу двете вериги и момите от веригите, две по две, почват да пѣят специални пѣсни и припѣвки мома за момѣ. След това, момата подава главата на една от двете моми, а тя на другата, додето се изредят всичките моми, и главата дойде пак у първата мома. После тръгват из селото, съпровождани от всички селяни, минават през нивите и на връщане се спират на рѣката. Тук събличат Мара-и-Лишанка, окъпват, т. е. потопяват чех-

лит в рѣката, момите омиват лицата си и се връщат в село.

Тоя обичай се правѣ за дъжд, за берекет, против градъ, против лоши болести, защото Мара-и-Лишанка представлява нѣкаква змея, която пропъжда тия бедствия.

Изпратени трактори за Добруджа

Друг обичай, който става в Дупнишка околия, е Ладино хоро. Тоя ден се събират всичките моми и момци и хващат хоро, но не в ворица, а Колѣ, т. е. колело, и момите сж наловени по възраст. При тях идват две жени, от които едната ще влѣзне вътре в хорото, а другата — ще остане вън от него. Тѣ държат в ръката си кърпа и под тая кърпа ще минат всичките моми и момци. Момите запѣват пѣсни, и хорото леко заиграва и минава под кърпата. („Ой Ладо, Ладо, момиче младо! защо ходите, та що дирите? и т. н.) После идват двама момци, от които един влиза въ хорото, а друг остава вън. Тѣ държат по един дълъг прѣг, готови да удрят. Пѣят игриви пѣсни и хорото минава изпод издигнатите и надвисени дълги прѣтове. Момците след това се шибат с прѣтовете по главите без да докачат момите, докато се свърши пѣнието на Ладините пѣсни. Двамата ергени счупват прѣтовете, хвърлят ги в рѣката и с това се свършва Ладино хоро.

Съ това се свършват и Великденските празници.

Х.

Великденски обичаи

въ странство

Много сж обичаите в всички християнски народи по пасхалните дни. Тѣзи обичаи, свързани сж свободните часове през тия великденски дни, повече сж свързани с наслади и приятни развлечения. Вън от това, Великдена винаги се съпада с

пукващата се прина пролѣтъ, нѣщо което разполага към веселие.

В Испания на Великден става първия бой с бикове — това ужасно развлечение. Силни хора, наречени гладиатори се бият с озвѣрените бикове. Нѣщо страшно! . . .

В Англия през тия пасхални празници, между другите веселби, непременно ще видите представлението „Понч“ — увеселение, за което трудно е да се каже, откога води началото си. Много популярно е това увеселение в Англия. Даже един хуморист е нарекал своето списание на това име „Понч“, както и сжщото увеселение е използвал един германски хуморист, като го нарекал по нѣмски „Кладерадач“.

Това сж тѣ наречените „Марионетни театри“ (разиграване на кукли).

„Понч и Джеуди“ сж разпространени в Швейцария, Тирол, Унгария и др. страни. Това сж тѣлпи от пжтующи фокусници, музиканти, актьори, скитници, панаирджии. Всичко това е проникнало и у нас. Дори в столицата ние по великденските дни ще срещнем инпровизирани панаирски шегави.

сега, когато въпреки ужасното й отмижение, Полина и Филип взели при себеси и се грижат за нея, тя повърнала в доброто, в братската и искрена любов.

— Прости ми, — молѣше се тя. — Аз толкова зло ви сторих. Прости ми!

Полина я прегърна, цѣлуна я и я успокои, докато Рода млъкна и заспа на ръцете й.

Скоро Рода почна да оздравя. Тя тѣ се привърза към Полина и Филип, че не искаше да се раздѣли от тях. Тя стана християнка и тръгна с тях за Хелвеция.

XV.I

Последия дума.

Хелвеция нѣкога наричаха она планинска страна, която днес наричат Швейцария. Планините там сж тѣ високи, че и зиме и лѣте сж покрити с снѣг. Но в долините между планините текат бистри рѣки и се синѣят голѣми езера. Там има много красиви дървета, и цѣтя, и плодородна земя.

В една такава долина се установили християните. Направили сж малки къщици, хубави цѣтни градини и лозя. Тук дошел и Филип.

Мнозина планински-язичници идвали при него и го молили да им обяснява, що е истинския живот и

Малкият Иосиф

символ на Христовото въскресение

Припомнете си Иосифовите братя, които пасат в полето стадата на баща си Якова. Идва малкият им брат Иосиф, пратен от баща си да им занесе храна. Братята мразели малкия любимец на Якова — тѣхния баща. Надумали се да го погубат, да го убият, и изляжат баща си, че звѣр ги е излял. Но по настояването на един от тѣх решили да го хвърлят в един дълбок трап, там да затине. Така и направили. Но Богу било угодно да го избави. Минали търговци и Иосиф бил продаден и отведен в Египет. По-нататъшната история ви е известна. В Египет Иосиф става много голѣм човѣкъ — втори след царя — Фараон. Тайната на братята се открива. . .

Сжко така Господ изпрати Своя Син Исус Христос на земята, но ние човѣците — негови братя го хвърлихме в гроба, и Той въскрѣсна, стана Избавител на нас своите братя.

Не се ли срещат и себе хора, които на измамата гледат като на нѣщо обикновено, даже и необходимо, и които за пари сж готови да продадат брат си? Редкост ли е днес завистта, лъжата, измамата, подлостта, низостта, продажността?

Нѣма обаче тайна, която да се не разкрие. Бог забавя, но не забравя. Кога и до е ще се разкрие истината.

Кога и да е истината въскрѣсва!

ДА.

На духовните ръководители отци, г. г. учителки и учители и на ученическите православни христ. д-ва при прогимназиите пожелаваме успѣх в дѣлото Христово, което е Божие дѣло. Честитим им свѣтлите Негови празници.

д-жи. Тѣ сж родили много талантливии люди, като Крачунов и Малчо, нѣмския поет Петери и поетесата Ада Кристен и др.

какъ трѣба да се живѣе. А мнозина станали християни. Рода живѣла вече при тѣх. Тя се тѣ изменила, че самъ Муций мжно би я познал. Лицето й станало тихо, добро, а очите й свѣтили от радостна спѣтина. Тя вече знаела, че у хората има такава любов, която побеждава всичко и прави живота истински радостен.

В Римъ и днес има пещери, но никой вече не живѣе в тѣх и не се крие там. Пжтешествениците често слизат там, водени от водачи, и сж любопитство разглеждат пращните подземия. Въ много изъ проходите се четат надписи върху бѣли и сиви камѣни. Това сж явически и християнски надгробни надписи. Въ един от най-широките и дълги проходи се намира гроба на Марчела. Тамъ още стои сивият камѣкъ, върху който може да се прочете:

Марчела,

безстрашното християнско момиче, което, едва 24 годишно, умрѣ от мъченическа смъртъ.

К р а й.

Мих. Д. Николовъ.

Римлянката Марчела

повестъ.

(Продължение и край).

— Наспа ли се? Искаш ли да ядеш или да пиеш нѣщо?

Момичето млъкна, кимна глава. Полина й донесе топла храна. Рода жадно се нахвърли на храната и веднага я пресуши. Полина й донесе още едно блюдо.

— Яжъ, яжъ още малко! Ти трѣба много да ядеш за да закънеш!

Рода изяде още едно блюдо и легна на постелята. Полина се зае да поправи одеялото й. Момичето се загледа внимателно в нея, сякаш искаше нѣщо да си опомни. Изведнаж очите й блеснаха, топла червенина залѣ бледното й лице и тя си спомни всичко.

— Полина! — извика тя.

Полина се затече при нея.

— Какво искаш? — мило я попита тя.

— Полина, — повтори с хрипав гласъ Рода, — кажи ми, казах ли ти какво съмъ направила?

— Да, каза ми, — тихо отвърна Полина.

— Ти знаешъ какво зло съмъ сторила на християните и колко те мразя? И все пакъ сте ме взели у дома си и се грижите за мене? . . .

— Ти бѣше тѣ измжчена, милич-

ка! Ние те просто съжалихме!

Момичето затрепера и очите му се изпълниха сж слъзи. Отначало то се дръпна малко настрана, но веднага се хвърли и прегърна Полина. Заплака сж гласъ и сж слъзи на очи. Цѣлото й тѣло се тресѣше от плач и дълго Полина не можа да я успокои.

Презъ слъзи, сж мжка, едва-едва Рода можа да разкаже своето страшно минало. Баща й умрѣл от гладъ, а майка й убила римските войници, защото била еврейка. Нея завели сж корабъ в Римъ. Тогава тя едва била 10 годишна, но помнѣла всичко.

В Римъ я купил един богат човѣкъ и завѣл у дома си да работи въ кухнята му. Но тамъ всички слуги й се смѣли, защото била гърбава и грозна. Често я биели и тя решила да избѣга. Тогава била вече на 14 години. Настигнали я и я били страшно. Премрѣла я оставили в гората, гдето Муций я намѣрил и прибралъ. Тя тѣ много страдала и се мжчила, че не вървала вече въ доброто, което й указалъ Муций и другите християни. Струвало й се всичко това като приструвки. Едва